

ההר המחולל

השחתת ממצאים היסטוריים וארכיאולוגיים שוב מתרחשת בהר הבית. בשבוע שעבר הוצאו ערמות עפר המכילות ממצאים בעלי חשיבות היסטורית וקדושה ללא שום פיקוח של רשות העתיקות. ארכיאולוג וחוקר הר הבית, צחי דבירה: "המטרה של הוואקף היא לבנות בהר כמה שיותר כדי להראות שהם שולטים ומתחזקים את המקום, הם הורסים גם ממצאים אסלאמיים, לא רק יהודיים, זה פשוט לא מעניין אותם" שלמה יגר

משאית של הוואקף משליכה ערימות עפר עם ממצאים ארכיאולוגיים מהר הבית צילומים: צחי דבירה

בעשרה בטבת האחרון, יום ראשון שעבר, קיבלו הר הבית וירושלים תזכורת לא נעימה לאותו יום עשרה בטבת ההיסטורי בו החל המצור שהביא לחורבנה של העיר. לאחר שקט של כמה שנים בכל מה שנוגע להרס עתיקות על הר הבית הופר הסטטוס קוו, ונרשם צעד חריף ובוטה של הוואקף המוסלמי האחראי על המתרחש בהר. "במזרח הר הבית יש ערמות של עפר שהוצא במהלך כמה חפירות בהר הבית", מספר הארכיאולוג צחי דבירה (צוויג). "על פי החלטת בג"ץ משנת 2004, נאסרה כל פעילות בהר הבית הנוגעת לחומר ארכאולוגי כלשהו בלא הודעה מוקדמת, שלושים יום קודם לכן, עד היום המשטרה אכפה את החלטת בג"ץ, מסביר דבירה. ביום ראשון שעבר, החלו עבודות אינטנסיביות בהר. דבירה הבחין בשתי משאיות עמוסות נכנסות להר, מפנות ממנו עפר, וכן טרקטור שופך פסולת על ערימות העפר המכיל ממצאים ארכאולוגיים רבים. "ניגשתי לאחד השוטרים במקום והסבתי את תשומת ליבו. הוא טען באחזני שהפעילות במקום היא פעילות בנייה והמשאיות נכנסו כדי להביא אבני בניין, אבל זה ברור שאין כל צורך באבני בניין בהר הבית, הוא מלא בכאלה".

ערמות עם חומר ארכיאולוגי
דבירה עוקב זה שנים רבות אחרי הנעשה בהר הבית. בכל פעם שיש פעילות החורגת מהמותר הוא שם כדי לפעול לעצירתה. הוא מספר על ראשיתה של הפרשה. "בשנת 1999 הייתה חפירה של בור

עצום, כחלק מבנייה של הרחבה ענקית שנעשתה למסגד אל אקצה בדרום הר הבית. באותה חפירה יצאו 400 משאיות מלאות עפר מהר הבית, ונותרו על ההר ערימות עפר רבות נוספות. לאחר מכן, הערבים ביקשו לרצף את כל האזור המזרחי של הר הבית ובשביל זה הם הנמיכו את ההר בחצי מטר. היו גם כל מיני שיפוצים, וכל מיני עבודות במקומות שונים בהר הבית, וכל אלה יצרו ערימות עפר ענקיות במזרח הר הבית, שמלאות בחומר ארכיאולוגי".

בשנת 2004 ביקשו הערבים לפנות את כל ערימות העפר יחד עם כמויות גדולות של פסולת מההר, ולהשליך אותו. "מיד ניגשנו לבג"ץ ודרשנו שהעפר הזה לא יפונה בלא בדיקה ארכיאולוגית מקדימה. בעקבות הרעש שעשינו בשנת 1999 אחרי החפירה הגדולה, בג"ץ הוציא איזה צו ביניים שמונע מהערבים לפנות את העפר, ולבסוף הייתה הסכמה בין הוועד הציבורי למניעת הרס עתיקות בהר הבית למדינה שאם ירצו לפנות את העפר הזה תינתן התראה של שלושים יום קודם לכן לוועד כדי שיוכלו להיערך ולבדוק אם זה אכן נעשה כמו שצריך, ולהסכם הזה ניתן תוקף של פסק דין של בג"ץ. ואכן, משנת 2004 ועד שבוע שעבר לא יצאו משאיות מהר הבית, ולא

דבירה: מצאנו שם את המרצפות של רחבת הר הבית בימי בית שני, וכל הזמן אנחנו מוצאים שם אלפי מטבעות, תכשיטים, וכתובות עתיקות

נרשמה אף פעילות 'כבדה'. אם אתם שואלים מהי החשיבות הגדולה של העפר הזה? זו שאלה טובה. שלוש מאות משאיות עפר מתוך ארבע מאות שיצאו מהר הבית לכיוון נחל קדרון בשנת 1999 נותבו, לאחר מאמצים רבים, ל'עמק צורים' שם מתנהל עד היום 'פרויקט סינון העפר מהר הבית' בניהולם של דבירה ושותפו לפרויקט ד"ר גבי ברקאי.

אילו ממצאים בעלי ערך מצאתם בעפר הזה?
"מצאנו שם טביעות חותם של כוהנים מתקופת בית ראשון, מצאנו שם את המרצפות של רחבת הר הבית בימי בית שני, וכל הזמן אנחנו מוצאים שם אלפי מטבעות, תכשיטים, וכתובות עתיקות".

אתם מעוניינים להוסיף לפרויקט הסינון גם את העפר שנמצא על ההר עכשיו?
"אנחנו מסננים את העפר הזה בקצב של 12 משאיות בשנה. זה אומר שיש לנו עוד הרבה מאוד שנים", אומר דבירה. "אז אנחנו הסכמנו לקבל את העפר הזה שעדיין נמצא על הר הבית, אבל בתנאי שהוא ייחפר באופן ידני עוד בהר הבית, ואנחנו נפריד את הערמות השונות, ונמפה אותן כי אנחנו יכולים כבר על ההר לזהות מקורות שונים של שפכים, אנחנו לא רוצים לערבב את

הכול ושיזרקו את זה אצלנו. אנחנו רוצים לבדוק את זה בצורה מבוקרת. אנחנו גם רוצים לוודא שלא יחפרו את זה באמצעות טרקטור, אנחנו רוצים שיחפרו את זה באופן ידני. חפירה עם טרקטור מזיקה מאוד לממצאים הארכיאולוגיים שם. ואז, את מה שאנחנו נוכל להציל כבר בחפירה בהר הבית שימלאו בשקים מיוחדים, ואחר כך אנחנו נוכל לסנן את זה אצלנו".

כידוע, הר הבית הוא מהמקומות הרגישים בעולם מבחינה מדינית. כל חריגה מהסטטוס קוו, עלולה להפוך לחבית חומר נפץ. לצחי וחבריו ברור שמה שקרה שבוע שעבר הוא לא סתם תנועה מקרית, שינוי קליל וקטן. "זה משהו מאוד מוזר ולא הגיוני שהממשלה פתאום תתחיל מהלך כזה ותתיר פעילות כזאת לפני בחירות, זה פוגע בראש הממשלה. הוואקף בהר הבית הוא ירדני, והרי ירדן כבר לוהצת הרבה מאוד שנים על ישראל שתתיר לפנות את העפר הזה. ירדן משקיעה כבר הרבה מאוד שנים בהר הבית בכל מיני שיפוצים שנעשו שם. אני חושב שהמהלך הזה קשור לביקור של ראש הממשלה בירדן לפני שבועיים. לפגישה שהייתה לו שם עם המלך עבדאללה. זה היה מפגש חשאי שהיה בירדן ופורסם בתקשורת. כנראה שם הם סיכמו את זה ביניהם. זה כנראה הסיפור", טוען דבירה.

לוואקף יש אינטרס בהעלמת הממצאים הארכיאולוגיים?

"אני לא חושב. המטרה שלהם היא לא להרוס שום דבר. המטרה שלהם היא לבנות בהר כמה שיותר כדי להראות שהם שולטים ומתחזקים את המקום. הם לא רוצים שארכיאולוגים יתערבו להם. הם הורסים גם ממצאים אסלאמיים, לא רק יהודיים, זה פשוט לא מעניין אותם הם בונים איפה שבהם בלי להתחשב בארכאולוגיה, המטרה היא פשוט לבנות ולהשיג יותר ויותר שליטה. תוך כדי זה, אם כבר 'על הדרך' אפשר להעלים ממצאים, נעלים אותם...", אומר בכאב דבירה.

חילול ה'

מטבע הדברים, לא רק ארכיאולוגים מוחים על ההפקרות בהר הבית. 'ארגוני המקדש' השונים התאחדו ביניהם והקימו מטה משותף כדי לפעול בעוצמה ולהביא לשינוי המצב. "הבעיה היא בראש ובראשונה שהמקום מתחלל", מסביר יהודה גליק, מראשי המטה המשותף. "המקום שם מתחלל מאף כיוונים. מתחלל מכיוון שהמוסלמים משתמשים במקום הזה כמרכז להסתה ולשנאה במקום שהוא יהיה מקום שיאחד את כל העמים ולהכריז ה' אחד ושמו אחד. המקום מתחלל שם כי זה המקום היחיד בעולם שלא מרשים ליהודים להתפלל - זה חילול ה' עצום. המקום מתחלל כי יש שם עתיקות שחשובות לנו לעם ישראל, והם מתחללים. הדברים הם חד משמעיים. אין ספק שצריך לשמר את המקום, לנקות אותו, וצריך להוציא את

כל מה שיש שם בצורה מכובדת". גליק וחבריו קיימו ביום רביעי שעבר משמרת מחאה סמוך לשער השבטים' בצפון הר הבית אחרי שהפעילות ההרסנית נמשכה מיום ראשון ולא פסקה עד יום רביעי. "היינו קבוצה קטנה של אנשים, יחד עם חבר הכנסת אריה אלדר. עמדנו שם בכניסה והמשטרה ניסתה להרחיק אותנו. בכל מקרה, זה קיבל הד רחב, ושלחנו מכתבים, וקיבלנו פרסום בתקשורת, ובאמת ביום חמישי כבר לא היו שם עוד משאיות, אבל אי אפשר באמת לדעת מה יהיה שם מחר ומה יהיה שם מחרתיים".

כלפי מי הטענות?

"הטענות שלנו הם כלפי המשטרה, אבל אנחנו מניחים שהמשטרה לא פועלת 'בוואקום'. היא מקבלת הנחיות, ואנחנו דורשים שההנחיות האלה יהיו כפופות להחלטתו של בית המשפט העליון. מדינת ישראל היא הריבון החוקי על הר הבית, והיא איננה מפעילה את הריבונות שלה כדי למנוע את המשך הנזקים לעתיקות בהר הבית. זה שהוואקף המוסלמי לא מונע שם הרס זה לא מעניין אותי, אבל רשות העתיקות וכל הגורמים ממשרד ראש הממשלה שותקים. יש איזו תחושה, אני לא יודע אם זה בכוונה או לא, אבל או שאנשי הוואקף מסבגים את המשטרה, או שיש שם שיתוף פעולה, או שיש שם הנחיות מלמעלה להעלים עין".

ממצאים ארכיאולוגיים מושלכים עם עפר

ערמות העפר עם עתיקות מהר הבית

מאוד מאוד חמור על מה שקורה בהר הבית והמדינה הפכה עולמות כדי שלא יפרסמו את הדוח הזה".

מה אתה רוצה שיקרה שם, בסופו של דבר?

"בוודאי הייתי רוצה שתהיה שם חפירה מסודרת, אבל בוא נגיד שבתנאים הפוליטיים הנוכחיים יש עם זה בעיה. אז לפחות שלא תהיה שם הפקרות, שלא ייעשה שם נזק. אני בהחלט חושב שהממשלה החדשה שתיבחר חייבת להעלות את נושא הר הבית לראש סדר העדיפויות". אומר גליק עם קשר או בלי קשר שבבחירות המקדימות בליכוד התמודד על מקומו של נציג יהודה ושומרון ברשימה.

מה אתה מתכוון לעשות בהמשך אם לא יהיה שינוי במצב?

"המצב הזה לא יכול להימשך. אני בהחלט מתכוון בעצמי לנדנד לאורך כל הקדנציה הבאה, למי שאני אוכל להשפיע באופן כזה שיהיה שינוי טוטלי של ההתנהלות של מדינת ישראל בהר הבית".

מה החזון שלך, איך היית רוצה שהדברים ייראו?

"החזון שלי הוא שייבנה בית המקדש ושנבנה אותו בעצמנו, כמו שצריך לעשות. אבל אני לא מדבר על 'חזון', אני מדבר על המציאות היום".

גליק: אני בהחלט חושב שהממשלה החדשה שתיבחר חייבת להעלות את נושא הר הבית לראש סדר העדיפויות

היא שהמקום הזה מופקר, וזה דבר בלתי נסבל. המציאות של היום היא שלמדינת ישראל יש לכאורה ריבונות בהר הבית, אבל אפילו את הגשר שמוביל להר הבית הם לא משפצים כי מפחדים מכל מיני תגובות מדיניות. המצב הזה בלתי נסבל, וחייבת לקום ועדה ממשלתית שתעקוב אחרי מה שקורה שם ותיישם שם את הריבונות של מדינת ישראל. שיהודים יוכלו להתפלל שם, ולשמר את כל הארכיאולוגיה שיש שם. זה מה שצריך לעשות היום, זה לא חזון".

נכון לשעת סגירת הגיליון (יום ג'), שקט בסביבת ההר. נראה שפעילויות המחאה השונות, המכתבים שנשלחו לגורמים השונים, עצרו, לפחות באופן זמני, את מעשי ההרס. אך ברור מעל לכל ספק שהמקום הרגיש הזה יוסיף ויעלה לכותרות בהקשר הזה מעת לעת, עד שיעשה שינוי חד ומהפכני בהתנהלות הרשויות במקום.

במשטרת ירושלים דוחים על הסף את הטענות ומוסרים בתגובה כי "כל הנעשה בהר הבית הינו בפיקוח הדוק וקבוע של רשות העתיקות ומשטרת ירושלים. בתאריכים המוזכרים עפ"י החלטת בג"צ הוצאה פסולת ואשפה בלבד מהר הבית תחת פיקוח של רשות העתיקות והמשטרה".

לפחות 3 שנים בעל יכולת לניתוח עיסוקים מקצועי יסודי. בעל יכולת הובלת והסמעת תהליכים.

[20022283]

למרכז לביצוע והכונה דרושה יועצת אירגונית בעלת יחסי אנוש ויכולת הנהגה. שעות נוחות שחר גבוה למתאימה. דרישות התפקיד: תואר שני בביצוע ארגוני - חובה!

[20022302]

למחלקת ייעוץ ארגוני, דרוש יועץ ארגוני מנהל / סוציולוגיה ארגונית / מנהל / סוציולוגיה / סוציולוגיה

[20022280]

למחלקת ייעוץ ארגוני, דרוש יועץ ארגוני מנהל / סוציולוגיה ארגונית / מנהל / סוציולוגיה / סוציולוגיה

[20022301]

שמנה לך המפתח ביום שני הקרוב!

תואר שני בביצוע ארגוני - חובה!

חברות, עמותות ובתי ספר משלכים כיום יעוץ ארגוני ודורשים תואר שני בתחום

- תואר שני בביצוע ארגוני יקנה לך אפשרויות תעסוקה חדשות שלא היו עד כה במגזר.
- תואר שני בביצוע ארגוני יקנה לך כלים חיוניים אשר יישמשו אותך בכל תחום בו תבחר לעסוק.
- תואר שני בביצוע ארגוני מתאים גם לבעלות תואר ראשון בתחומי החינוך ונותן לך אפשרות להסבה מקצועית.

קעת נפתחת לפניך הזדמנות להצטרף ללימודי תואר שני בביצוע ארגוני במסלול המותאם לאישה החרדית! במכללה המובילה בישראל.

משך המסלול - כשנתיים: יום לימודים אחד בשבוע ולימודים מחזים בקיץ. המסלול יפתח א"ה במהלך חודש אדר תשע"ג מרץ 2013 (בשעות אחר הצהריים)

מפגש מידע יתקיים בע"ה ביום שני, ל"ה סבת 7.1.13 בשעה 18:00 בקמפוס המכללה

להרשמה חייגי: 100200-0547

חוי ארנפלד מחתת לך עתיד

0547-100200 פקס: 153-54242-9702 office@e-academic.co.il

קידום השכלה אקדמית לנשים חרדיות

פתיחת הכיתה מותנית בכמות נרשמות מימלית כפי שיקבע ע"י המסלול האקדמי ובכפוף לתקנון